

נקודה למחשבה

חודש תשרי

לקבלת העלון במייל, תגובות, הארות והערות - 0527-696-749 או Nekuda52@gmail.com

לתרומות - חשבון 446007, סניף 533, בנק הפועלים. לציין לעלון.

הידעת?
כתב התוס' רי"ד (ב"ק פג.) שעין רעה שאדם עושה לעצמו כוחה מוזיק יותר מכל עין הרע שאחרים יתנו בו.

אוהב חידות?
זו אחת מתולדות האש, אלא שהיא אינה מבשלת. פתרונות יתקבלו במערכת, פרס יוגרל בין הפותרים. נהנינו משלל התשובות שהגיעו

ניתן לשלוח למערכת:
סיפורי השגחה אישיים, חידושים שעלו לכם, יחד, נגדיל תורה ונאדירה...

גליון מס' 91 Nekuda52@gmail.com

פתרון החידה הקודמת: א. "לא יצא הסוס בזנב שועל [בשבת]" (שבת נג) ופירש רש"י שתולין לו בין עינו שלא ישלוט בו עין, וכ"פ השו"ע (או"ח סי' שה סעי' יא). ב. וכן בדרכי תשובה (סי' קטו סק"ד ד"ה יכול לראותו) בשם שו"ת חקקי לב כתב שנהגו הגוים לסגור הדלת בשעת החליבה משום עין הרע. **הזוכה: יוסף עובדיה הי"ו, ביתר עילית.**

והנה, המשמש שניגש ליטול מפתחות, פתח את המגרה וראה את הכסף, באותו רגע התגבר עליו יצרו, הוא סרק את האזור לראות שאין צופה והשחיל את הכסף לכיסו. משהרב הבין שהכסף נעלם, הוא פתח בחקירת ודרישת כל בני הבית, עד שנודע לו שהמשמש בעצמו נטל את הכסף, פנה אליו הרב ואמר: **"שוטה שבעולם! הכסף הזה נאסף עבורך, אם היית ממתין קצת, היית מקבל את אותו הכסף בהיתר..."**

אם כן, היכן זה מתחיל? בראש... בני אדם חושבים שיש בידיהם מספיק ידע וחכמת חיים להרכיב את הנוסחה המובילה לחיי עושר ושלוה, באיזו מלאכה כדאי לעסוק, כמה כל עסק מכניס, מה השכר של בעל המקצוע, באיזה עיסוק כדאי להשקיע כסף או לימוד של קורסים ותארים, באיזה תחום יש ביקוש מרובה והיצע מועט... האדם נכנס לסחרור מחשבות, עד שכולם אומרים עליו ש'כל הראש שלו זה כסף'... הטביעו לו בדפוס החשיבה ש'זמן זה כסף'... הטיפו לו ש'אם אין קמח אין תורה', והוא כבר הסיק שצריך לפתוח מאפייה... אמרו לו שמי שאין לו תואר או עסק, נחשב לאדם סוג ג'... אם הוא לא מצא עבודה, או שבואר עולם חנן אותו בילדים, מנסים לזרז אותו "איך תחיה בלי עבודה?"... ואת עלית על כולנה, אם הוא 'אברך כולל' שבורך בילדים, כדיבור אחד הם שואלים ומעירים "מה? אתה אברך?! איך אתה חי?"... ממש דברים כהווייתן...

אלא שישנם כמה מקורות בחז"ל שמפריכות טענות מעין אלו או דפוס חשיבה כזה... הבה ונתחיל... על הוצאות ממון לצורך מצוות נאמר "כי גר מְצָנָה וְתוֹרָה אֹר" (משלי ו,ג), ומובא במדרש (שמות רבה ל,ג) "ומהו' וְתוֹרָה אֹר"? אֵלָּא הִרְבָּה פְּעָמִים שְׁאָדָם מְחַבֵּב בְּלָבוֹ לְעִשׂוֹת מְצָנָה, וְיִצְרַע הִרְעַע שְׁפָתוֹכּוֹ אֹמֵר 'מֵה לָּךְ לְעִשׂוֹת מְצָנָה וּמְחַסֵּר אֶת נַפְסְךָ, עַד שְׂאֵמָה נִתְּנָה לְאֶמְרִים מִן לְבָנֶיךָ, וְיִצְרַר טוֹב אֹמֵר לוֹ 'תֵּן לְמְצָנָה, רְאֵה מֵה כְּתִיב: 'כִּי גַר מְצָנָה, מֵה הִנֵּר הִנָּה [אף שהוא קטן] כְּשֶׁהוּא דוֹלֵק אֶפְלוֹ אֶלְךָ אֶלְפִים קְרוּיִין וְסִבְקִין [אבוקות ומדורות] מִן לִיקִין הִימְנוֹ אֹר בְּמִקוֹמוֹ [ממנו], כִּךְ כָּל מִי שֵׁיָתֵן לְמְצָנָה, אֵינּוּ מְחַסֵּר אֶת נַפְסוֹ"... כך רואים שהוצאות מצוה אינם מגרעים מפרנסתו של אדם...

קברן חיים

אין כמו לפתוח בסיפור... בימי מלחמת העולם השנייה, כאשר הרייך השלישי השתלט על צרפת, נתפס אחד מראשי הגנרלים של המחתרת הצרפתית, ונידון למוות. בדרך לביצוע פסק הדין, התבונן הגנרל הנידון בשדות הפורחים ויופי הנוף, חייך והתמוגג מהנאה, דבר שעד עכשיו נמנע ממנו עקב עיסוקיו. השובים התפלאו מכך, ועל כן שאלו אותו, אם הוא לא מודע למוות האכזרי המצפה לו מעבר לשדות הפרחים והנוף. "העובדה" אמר בנחת הגנרל השבוי, "שאתם עומדים לקבור אותי ולהפסיק את חיי בעוד כרבע שעה, אינה אומרת שאני חייב לקבור את עצמי במו ידי רבע שעה לפני הזמן" (שטייגן)...

כן, כן, חוץ מ'קברן מתים', ישנו גם 'קברן חיים', ויותר מזה יש 'קברן חיים לעצמו', הלא הוא אדם הקובר את עצמו בעודו חי. האמת המרה היא, שרוב העולם קוברים את עצמם, מחמת יאוש, חששות, דמיונות ופחדים, שכן המציאות היא, שתשעים אחוז מהחששות בסופו של דבר אינם מתגשמים... חששות ודאגות מגיחות מכל פינה ולכל אדם, אלא שצריך לדעת איך להתמודד איתן...

הדאגות העיקריות אצל בני אדם סובבות בענייני פרנסה, החל ממחשבות על קניית פריכיות לארוחת ערב, ממשיך בדאגה להשגת סכסוד למעון וכיסוי החזר המשכנתא החודשי, וכלה בתכנונים לקניית דירה לילדים או לנכדים... דהיינו, **דאגת הפרנסה, זה עוד אחד מדליי העפר בהן האדם טומן את עצמו חיי...**

ויותר מזה, אדם המאמין במעשה ידי, עתיד להרבות בהשתדלות יתירה, להתאמץ ולבלות את זמנו וכוחו וממש "ליגע לריק" (להתאמץ לשוא), 'פול גו על ניוטרל'... ולאחר מכן, אף להתגלגל להשתדלות אסורה... כמסופר על הרב מווארקא זצ"ל שראה את המשמש העני שלו מסתובב עם נעלים קרועות. הרב ריחם עליו ועל כן התרים את העשירים שבאים אליו לקבל ברכה, שכל אחד יפריש סכום לקניית נעלים חדשות למשכ"ק... הצליח הרב לאסוף סכום יפה של כסף וצרר אותו במגרה.

היה שווה לחכות!

הספר שרבים ציפו לו - עכשיו בחנויות...

רוצה להעשיר את שולחן השבת? ביקשו ממך להכין דרשה? מתלבט באיזה ספר להפתיח? רוצה לקרוא בכיף, להנות ולרכוש כלים לחיים?

התשובה היא אחת - "נקודה למחשבה"...

הספר שיהיה רלוונטי עבורך בכל יום מימות השנה...

אסופת גליונות העלון המוצלח "נקודה למחשבה" ערוכים כספר המסודר לפי נושאים

מעל 300 עמודי תוכן מאירים. בכל הנושאים שעל סדר היום היהודי, אושר, אמונה, ביטחון, פרנסה, התמודדות עם אתגרים, הודאה על הטוב ועוד ועוד...

ניתן להשיג בחנויות המוכרות אצל המחבר במספר 052-769-6749 ברשת 'אור החיים' וב'הדברות שופס'

הוצאת אור החיים, תשס"ט
מחבר: רבי יצחק זלמן שניידמן
עורך: הרב יצחק זלמן שניידמן
www.books.co.il | 052-769-6749

ובפרט, מצות הצדקה, שבירושלים נהגו להליץ עליה את המשפט "מלח ממון - חסר" (כתובות 10), מה שמולח ומקיים את ממונו של אדם זה החסר, זה הצדקה שהוא מחסיר ממנו ונותן לאחרים... וכמו שפסק הרמב"ם "לְעוֹלָם אֵין אֶדָם מִצְדָּקָה וְאֵין דָּבָר רַע וְלֹא הִזָּק נִגְלָל בְּשִׁבִיל הַצְּדָקָה שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ב-2) 'וְהִיא מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם'" (מתנות עניים פ"ה ה"ב)...

אספר לכם על עצמי... בבין הזמנים אב תשפ"א, אצלנו בשכונה קיימו מתמידים לבני נוער, החלטתי להיות שותף ב-100 ש, לפצות קצת על חשבון הזמן שנמנע ממני ללמוד בחופשה. משום מה, חשבתי לעצמי, הפעם אני אשים לב איך בורא עולם מחזיר את הכסף. והנה, באותו היום הלכתי למוסך לתקן את הרכב, לפני הטיפול בעל המוסך פירט שהחלק לתיקון עולה 350 ש, וההרכבה של החלק 250 ש, כך שהמחיר הוא 600 ש. בסוף הטיפול, הגשתי לבעל המוסך 600 ש ביד, ואמרתי לו שיספור, אך לפתע הוא החזיר לי 100 ש, שאלתי אותו האם זו תרומה, הוא חיך ואמר שהוא פשוט טעה בחישוב, והחלק עלה 250 ש ולא 350 ש. רק כשהגעתי הביתה 'קלטתי', הוא ממש החזיר לי ביד 100 ש, בדיוק כמו הסכום שתרמתי. אמרתי, אם זה ככה, אני נותן שוב ונראה איך גם זה יחזור. הלכתי לגבאי, נתתי לו עוד 100 ש, והנה, באותו השבוע, אבי מורי הי"ו, נתן לי 100 ש, ואמר לי "תרום לבית הכנסת 52 ש, ואת השאר קח לעצמך", כך שנשאר ביד 48 ש. בנוסף לכך, אחד ממתפללי בית הכנסת, מסר לי 50 ש, למה? גם אני לא יודע, אבל מה שאני כן יודע, זה שכעת **חזרו אליי 98 ש**. והנה, רק בשלב זה סיפרתי לאשתי את כל השתלשלות הדברים, איך שהכסף חזר, אלא שכעת חסרים לי 2 ש. והנה תוך כדי שאני מספר לה ולילדים, אני נזכר שלפני שעה, הבת שלי, ניגשה אליי והביאה לי 2 ש שהיא מצאה על הרצפה... צדקה אינה מחסרת, לא מאמינים עד שרואים בעיניים, נסו ותיווכחו...

ההשגחה וההנהגה המיוחדת שיש בענייני הצדקה, מעידה על ההנהגה של כלל פרנסת האדם, אלא שאיננו רואים זאת, משום שענינו סומים מלראות את הנהגות העולם הזה... וכמו שכתב רבי ברוך מקאסוב זצ"ל: **"מיום בריאת העולם לא הפסיד אדם פרוטה אחת, ולא הרויח פרוטה אחת, ואף שבעין גשמית נראה שהפסיד ממון, באמת לא יצויר שום הפסד אצל שום אדם"** (עמוד העבודה)...

אין אפס, יש מנהל לעולם! שמנהיג את העולם בכל העניינים, אלא שזמן שהותנו בעולם קצר מלהיות עדים למהלכיו, וכן דעתנו קצרה מלהכיל את דעתו... בשעת החופה יש לכך רמז, שכן מה הטעם למנהג שהורים **מוליכים לחופה את החתן והכלה**, האבות את החתן והאימהות את הכלה, יד ביד? אלא לרמוז לזוג החדש, "חתן וכלה יקרים, אתם מובלים אל תוך מסגרת, ובורא עולם הוא זה שהחליט מי יהיה בן הזוג שלך"... משהו משך לך בחוטים מלמעלה בכדי שתבחר דוקא באשה זו, לך זה נראה החכמה שלה, המידות, המראה או הייחוס שלה, אבל האמת היא שהכל הוחלט מלמעלה...

עוד סיפור אישי... שנים עשרה וחצי בצהריים, ימי בין המיצרים, **ולי 20 ש בכיס**. החום היה גבוה, כך שכוס אייס-קפה זה בגדר פיקוח נפש. נכנסתי לפיצרייה לקנות, הבחור סיים למוזג לי כוס, אך בסוף הוא אמר "עזוב! זה לא מוכן, זה דליל". יצאתי בעוד גרוני ניחר, עברתי על פתח חנות מכשירי כתיבה, ונזכרתי שאני צריך לקנות דפדפת, ניגשתי למדף, נטלתי את הדפדפת באתי לשלם, והפעם, הקופה לא עבדה. יצאתי, שוב בידיים ריקות גרון יבש ו-20 ש בכיס. כשיצאתי ראיתי שהגיעה השעה 13:00, הזמן לאסוף את הילדים מהתלמוד תורה, בדרך כמעט נמסנו מהחום, והילדים שיוועו לארטיק. עצרנו במכולת הקרובה, והפעם הכל עבד, כך שבעל המכולת זכה לקבל את הכסף והילדים את הארטיק... בשמים כבר נגזר למי יינתן הכסף. תחשוב, תתכנן, אך הכסף יגיע ליעד שנכתב לו מלמעלה... ועוד נגזר, שהילדים שלי יהנו מארטיקים, כך שאני דמיינתי על האייס-קפה לשווא... כשפוקחים עיניים, הכל נראה אחרת...

מדובר פה, בבורא עצום, כל יכול, שמנהל וחולש על כל התחומים... כך שבשעת קושי, הִיָּה חכם, במקום לספר להקב"ה כמה הצרות שלך גדולות, ספר לצרות שלך כמה הקב"ה גדול...

במקום שהזמן ותלאות החיים ילמדו אותך על הבשר, ויחנכו אותך שיש בורא, עשה זאת בעצמך, מוקדם יותר, תבין שהוא הבורא, המשגיח והעושה הכל לטובה, וכך תיכנע להנהגתו... מנהג הוא במלחמות בין צבאות, שכאשר אחד מהצבאות נכנע, הוא מניף "דגל לבן", כאות כניעה לצבא שכנגד, להראות שכעת הם מקבלים את מרות המדינה האחרת, כמו כן גבי האדם, בהגיעו לשנות העמידה מתחילים שערתיו להלבין, שיערה אחר שיערה, כך שכל שיערה מהווה **אות כניעה של האדם כלפי הקב"ה**, כל שיערה כזו מודיעה על כניעה בעיני נוסף, כך שהאדם מכיר שבורא עולם הוא המנהיג ולא הוא...

אז זהו, שלקרוא עלונים וספרים, לדעת פתגמים ומאמרי חז"ל - זה קל, זה רק תאוריה, אלא שבדרך לביצוע, למבחן המעשי, יש את היצר הרע, שמציב מכשולים, משוכות ומהתל בכולנו, אחד אחד... ובהקשר לכך, מסופר, על אחד שעבר ליד בית משוגעים, ושמע שמאחורי החומה, מתוך בית המשוגעים, צועקים "שבע, שבע, שבע...". מיודענו מחליט לגלות מה זה, מתאמץ ומטפס על החומה, והנה באותו רגע שהראש שלו עבר את החומה, פוגעת אבן בראשו, והוא נופל אחורה. לוקחות לו כמה שניות להתאושש, ואז פתאום הוא שומע "שמונה, שמונה, שמונה"... בדיוק כמו יצר הרע, שמנסה לעשות צחוק מכולנו...

אדם צריך להתעורר בבוקר ולזכור את דברי המדרש **"מי שברא יום, ברא פרנסתו"** (תנחומא בשלח ט), בהבנה שאם בורא העולם החליט להעיר אותך בבוקר, זה אומר שהוא גם החליט לזמן לך את הפרנסה. שכן, אם הוא לא היה מכין לנו, הוא לא היה מעיר אותנו. **וכי אתה מעז להעיר את התינוק שלך לפני שהכנת לו את בקבוק המטרנה או הסימילאק שלו? אבא נורמלי, קודם מכין בקבוק ואחר כך מעיר את הילד. לכן קודם כל, אל תדאג, סמוך על אבא...**

בדרך אל העושר, עליו אתה חולם, התרחק מהשתדלות אסורה או מיותרת, אל תשחה בים המחשבות, אל תסמוך על התכנונים... בקיצור, **אל תקבור את עצמך בחיים...**

הציל בטעם כבוד

סיפר לי חבר על מעשה המעיד על השגחתו של הבורא, המסובב כל עלמין... בכדי שנבין את עוצם המעשה, קודם כל, צריך לדעת שלוש הקדמות: א. בבית חברי, בדרך כלל, הוא זה הממונה על הכנת הסלטים לשבת. ב. אצלו בבית, אם כבר אשתו מחליטה ליטול את הכפפות ולהכין, היא עושה זאת רק ביום חמישי. ג. בנוסף לכך, אשתו מעולם לא אוהבת, לא מבקשת ולא מכינה סלט חצילים בטעם כבוד. והנה, הוא מגיע הביתה בצהרי יום השישי, ורואה שאשתו הכינה משהו מיוחד, ונחשו מה זה היה? סלט חצילים בטעם כבוד. שלושת התמיהות צצו במוחו, אלא שמרוב העייפות הוא העדיף לשתוק ולהיכנס לשכב בחדר. לאחר כרבע שעה, אשתו נגשת אליו "אתה לא תאמין מה קרה! לא יודעת למה, אבל משום מה התחשק לי להכין סלט חצילים דוקא ביום שישי, אני לא רגילה להכין, ולכן בטעות יצאה לי כמות גדולה, שמילאתי בה כמה קופסאות. חיפשתי מי שירצה, על כן התקשרתי לחברה שגרה בשכונה להציע לה. החברה ענתה והתחילה לשתף שהיא מעוברת ב"ה, כך שנקלענו לשיתוף מידע על לידות והריונות, כדרכן של נשים. בסוף השיחה הודעתי לה שאני בסך הכל התקשרתי להציע לה סלט חצילים בטעם כבוד. ולפתע אני שומעת צרחת... החברה נבהלה, היא מספרת בהתרגשות, שמהבוקר היתה לה תאוה חזקה לסלט חצילים בטעם כבוד, לכן היא שלחה את בעלה לקנות לה, אלא שהוא חיפש בכל מקום שיכל, חנות אחר סלטיה, ושב ריקם. וכעת את מתקשרת להציע לי בדיוק את מה שאני צריכה..." מה עלה לה בראש להכין דוקא חציל בטעם כבוד? מה קרה שפתאום התחשק לה? התשובה היא, שמישהו העלה לה את זה למוח, וזה בורא עולם. מי שמעלה להרבה אנשים מחשבות לראש, זה ששם בראש הכותבים ג'וק (רעיון) לכתוב עלונים, זה שמכניס לאנשים דחף פנימי לפתוח גמ"ח, של כסף, מטרונות, ומה שלא יהיה. רק שנפקח את העיניים!

ליווה הגוף - הילה בת אלינור, ליאל בת איריס, שירה בת רימונה, יוסף חיים יקותיאל בן שרה, טל טלי בת שושנה. להצלחת - אליה בן איריס, נתי בן איריס. לרפוא"ש - א"מ יצחק בן טובה, א"מ שרה חיה בת נעימה.